

Plankonferansen i Nordland 2020

Arealregnskap v/Magne Haukås

Kort om Norconsult

Arkitektur

Bygg og eiendom

Energi

Industri

IT

Miljø

Olje og gass

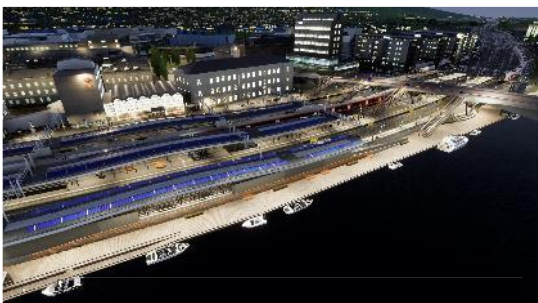
Plan

Samferdsel

Sikkerhet

Vann og avløp

4 400	Medarbeidere
113	Kontorer
11	Markedsområder
20 000	Oppdrag
49	Land med oppdrag

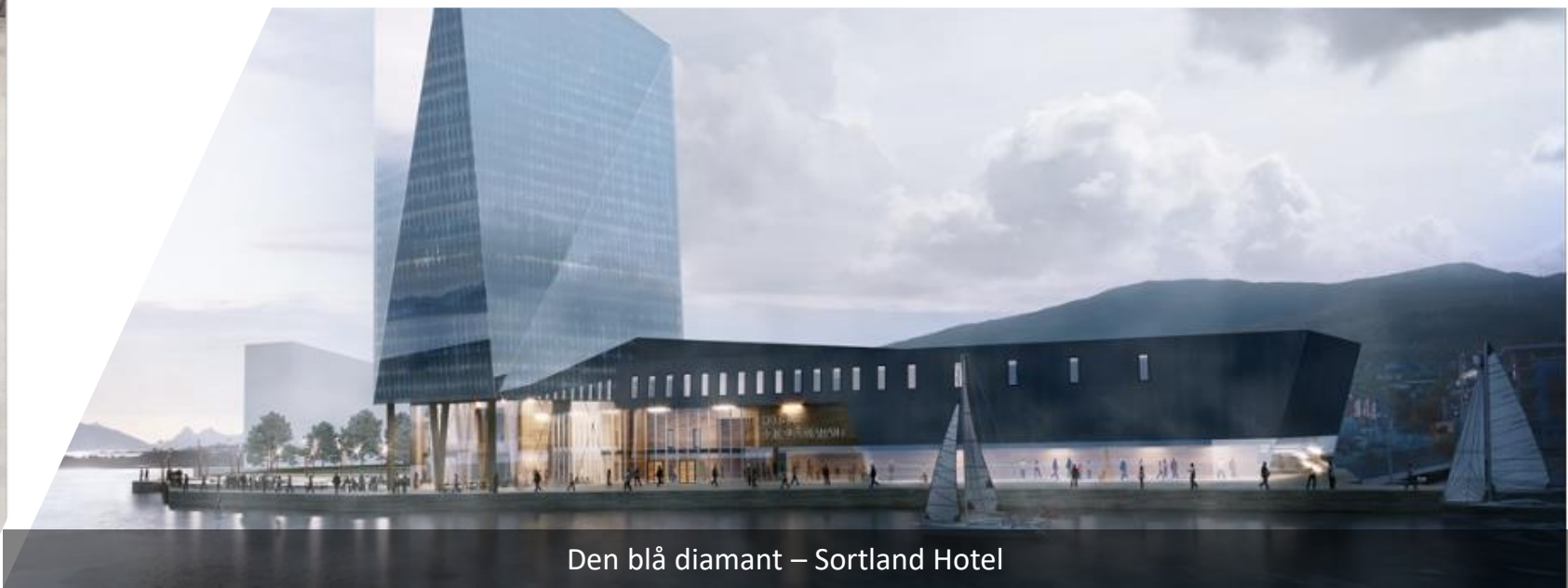
Nye UNN Narvik sykehus

Andøya Spaceport

Kystsoneplan for Vesterålen

Den blå diamant – Sortland Hotel

Arealregnskap

Vi skal se på:

1. Hva er et arealregnskap?
2. Hvorfor bør man utarbeide arealregnskap?
3. Arealnøytralitet
4. Fersk rapport om arealregnskap
5. Hva skal til for å utarbeide arealregnskap? Når og hvor ofte?
6. Standardisert metode og veileder for arealregnskap?
7. Årlig arealstatistikk - prosjekt i samarbeid med Bodø kommune

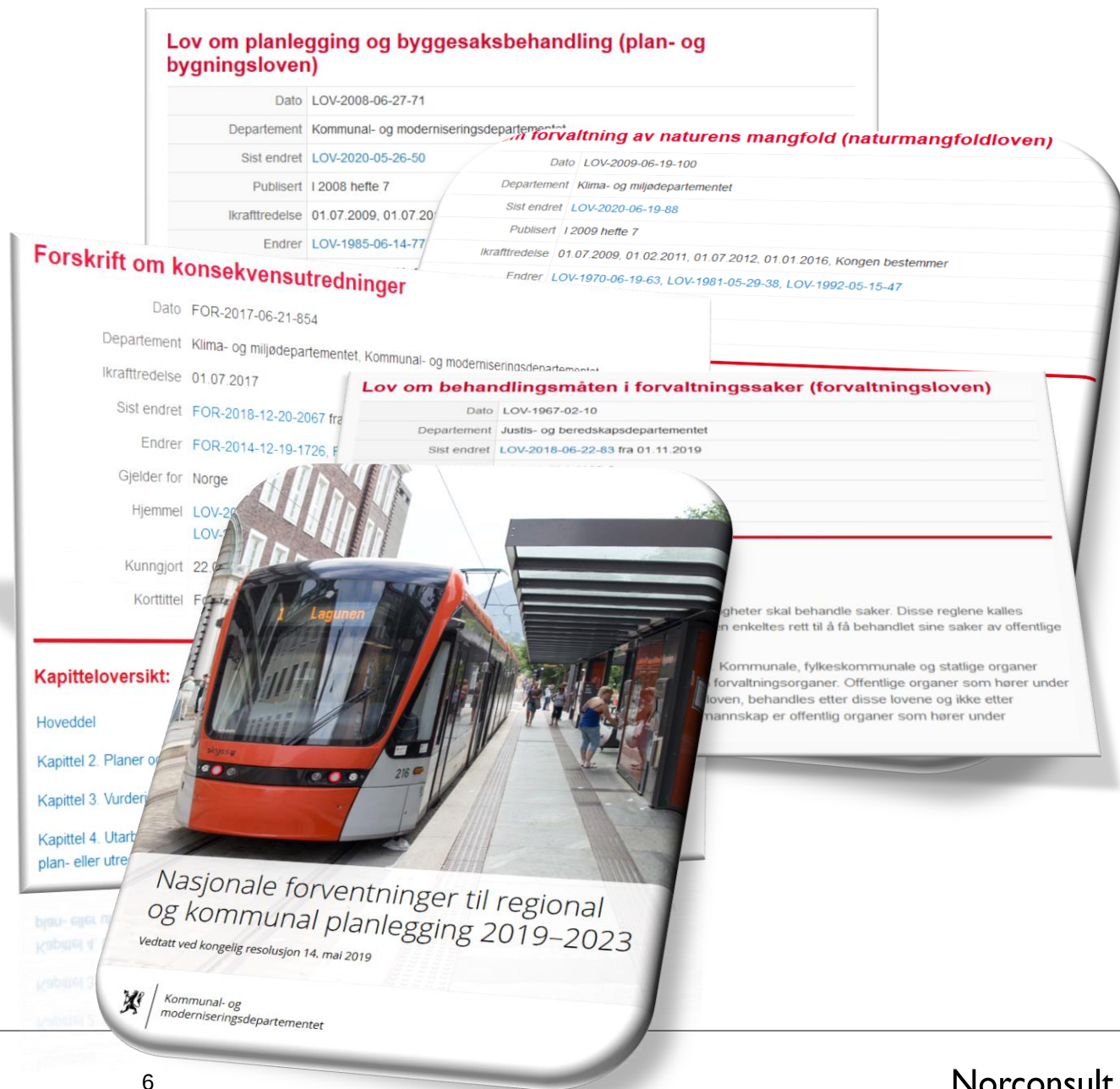
Arealregnskap – hva er det?

- Som ordet selv antyder er arealregnskap?
 - **regnskap over arealer**
- Arealer er en begrenset ressurs
- For å holde oversikt over arealene trenger man et regnskap
- Mål 1 med regnskapet er å holde oversikt over hvor mye arealer som er planlagt til ulike formål (bolig, næring, samferdsel, LNF(R) mm)
- Mål 2 er å regne ut hvor mye av dette arealet som faktisk er utbygd, slik at man kan planlegge fremtidig arealbehov og arealbruk («arealbudsjet»)

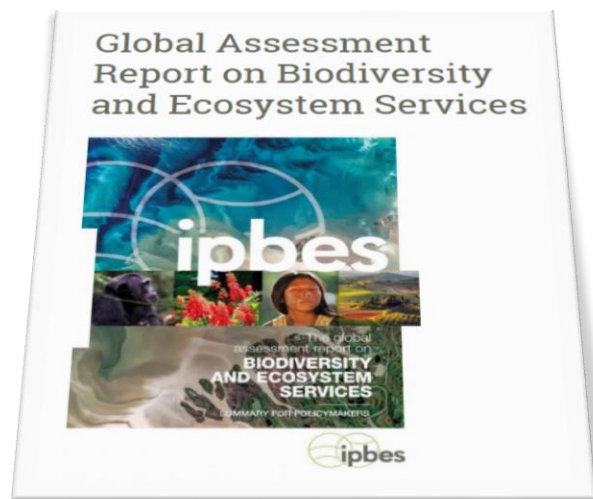
Formål	KPA 2012	KPA 2016	Endring	Fremtidig (restareal og nytt areal)
Bebyggelse og anlegg	145	145	0	30
Bolig	6 454	6855	401	708
Fritidsbolig	1162	846	- 316	332
Sentrumsformål	172	172	0	0
Idrettsanlegg	826	958	132	326
Grav og urnelund	175	195	20	35
LNFR-spredt	11 867	5 492	-6 375	1 859
LNFR	295 463	335 025	39 562	0

Hvorfor arealregnskap?

- Det er ingen lover eller forskrifter som eksplisitt sier at en kommuner må utarbeide et arealregnskap i forbindelse med kommuneplanenes arealdel.
- Offentlige myndigheter har heller ikke tydelig definert hva et arealregnskap er, hva det skal inneholde og hvordan det skal utarbeides
- Men, en rekke føringer tilsier at arealregnskap er fornuftig å utarbeide, og det kommer stadig oftere råd fra myndighetene om å utarbeide arealregnskap

Noen argumenter for arealregnskap

FNs naturpanel:

- Den største trusselen mot naturmangfoldet i verden er nedbygging av arealer.
- 75 prosent av alle landområder er påvirket av menneskelige inngrep
- Bare tre prosent av verdens havområder er fri fra menneskelig påvirkning

Jordvern:

- Bare tre prosent av Norges landareal er dyrket mark
- Nasjonal jordvernstrategi og regionale jordvernsmål

FNs bærekraftsmål:

- I nasjonale forventninger fra 2019 legges det opp til at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.
- Arealregnskap vil være nyttig for å kunne vurdere om planen er i tråd med bærekraftsmålene

Arealnøytralitet

Utklipp fra nrk.no:

Naturperlen i Lofoten skal som første kommune i Norge bli «arealnøytral»

I Flakstad i Lofoten har de bestemt seg for bevare sine vakre naturområder i stedet for å bygge ut. – Svært gode nyheter, mener miljøorganisasjon.

Kvalvika på Moskenesøya i Flakstad. Lofotkommunen har blant annet nydelige strender, og nettopp det vil den nye ordføreren bevare.

FOTO: TRYGVE SKOGRAND

Andreas Budalen
@Andreas_Budalen
Journalist

Kai Jæger Kristoffersen
@Fergekalen
Journalist

Publisert 12. okt. 2019 kl. 09:01
Oppdatert 12. okt. 2019 kl. 09:04

Artikkelen er
mer enn ett år
gammel.

- Miljøorganisasjonen Sabima først ute med begrepet «arealnøytral» (2013)
- Hensikten er blant annet å stoppe den stadige økningen i omdisponering av naturområder til utbyggingsområder.
- Det vil si at man skal klare seg med de områdene som allerede er planlagt til utbyggingsformål ved å fortette og gjenbruke arealer
 - eller eventuelt bytte nye utbyggingsområder mot områder som tilbakeføres til natur.
- For å dokumentere at en kommune er arealnøytral trenger man arealregnskap

Ny rapport om bruken av arealregnskap

- Ny rapport om arealregnskap (juni 2020) på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Ser på praksis rundt bruk av arealregnskap i kommuneplan, og gir noen vurderinger og anbefalinger for videre arbeid med arealregnskap
- Erfaringer fra 4 fylker og to kommuner fra hvert fylke – Nordland med Vestvågøy og Lødingen

Noen funn fra rapporten

- Arealregnskap er et godt kunnskapsgrunnlag for planlegging
- Gir oversikt over utbyggingspotensial i gjeldende arealplaner
- Grunnlag for vurdering av reelt fremtidig utbyggingsbehov
- Redskap for dialog om arealbehov og arealreserve.
- Ulik praksis – arealregnskap brukes ulikt.
- Utviklingen av arealregnskap er personavhengig, og dermed er også metoden ulik. Dermed ikke mulig å sammenligne kommuner.
- Manglende ressurser trekkes frem som det største hinderet for å utvikle arealregnskap.
- Rapporten sier ikke noe om hvor mange kommuner som fører arealregnskap – det er fokusert på enkeltkommuner

Hva mer skal til?

- Oversikt over planlagte områder fordelt på arealformål
- Digitale plandata og kartverktøy gjør det rimelig enkelt å trekke ut data
- Oversikt over faktisk utbygde områder

Når bør man utarbeide arealregnskap?

- Sammenheng mellom samfunnsplan og arealplan: Samfunnsplanen skal legge føringer for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel
- Kommunene skal også utarbeide arealstrategier som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legge disse til grunn ved revisjon av arealdelen (*nasjonale forventninger 2019*).

Men holder det å gjøre dette bare hver gang man reviderer kommuneplanen?

- Hvert 4. år? Hvert 10-20. år?
- Det bør føres jevnlig arealstatistikk og arealregnskap for å ha god oversikt og kontroll med arealene
- Dette forutsetter standardisert og enkel metode, og digitale plandata. Med kartanalyser (GIS) kan man da enkelt trekke ut arealstatistikk og utarbeide arealregnskap.

Standardisert metode og veileder for arealregnskap

- Som fylkeskommunen har etterlyst i rapporten, bør det utarbeides en veileder og en enkel metode for å utarbeide arealregnskap
- Vi vil bidra med dette
- Norconsult ønsker å utvikle et verktøy for standardisert arealregnskap som også muliggjør at mindre kommuner med begrenset med ressurser kan ta i bruk arealregnskap
- Håper det er kommuner i Nordland som er interessert i være med på et slikt prosjekt.

Metodeutvikling for jevnlig og langsiktig arealstatistikk

For å utvikle metode for arealregnskap, vil vi bygge videre på et pågående prosjekt vi har i samarbeid med Bodø kommune

Prosjektperiode: Oktober 2020 – mars 2021

- Utvikle metode for å kunne føre årlig arealstatistikk i kommuner.
- Arealstatistikken skal vise årlig faktisk endring og årlig planlagt endring i utbyggingsområder.
- På bakgrunn av statistikken kan man også vise årlig utvikling for ulike temadata og vurdering av samlet virkning for blant annet:
 - Strandsone, Naturmangfold, Reinbeiteområder, Friluftslivsområder, Landskapsrom, Kulturminner mm
- Metode: Kartanalyser av digitale kartdata (Plandata, FKB-data, temadata)

Formål	KPA 2012	KPA 2016	Endring	Fremtidig (restareal og nytt areal)	Kulturminner	Strandsone
Bebyggelse og anlegg	145	145	0	30		
Bolig	6 454	6855	401	708		
Fritidsbolig	1162	846	- 316	332		
Sentrumsformål	172	172	0	0		
Idrettsanlegg	826	958	132	326		
Grav og urnelund	175	195	20	35		
LNFR-spredt	11 867	5 492	-6 375	1 859		
LNFR	295 463	335 025	39 562	0		

Takk for oppmerksomheten!